

KISS LÁSZLÓ

Szindbád egyelőre nem haza megy

NOVELLA,
MELYBEN VALAHÁNYAN ELGONDOLKODNAK,
MINDANNYIAN ODA LYUKADNAK KI, HOGY VANNAK PILLANATOK,
AMIKOR BALLADI NETTÁNAK NEM LEHET MEGMONDANI (ESETLEG MÉGIS)

*Mi a különbség Balladi Netta és a Múza közt ?
A különbség jól látható: a Múza mindenütt ott
van – Balladi Netta szintén.*

I.

– Nem segít semmi – gondolta komoran Szindbád, a hajós, midőn közelni érezte halálát, és a kisvárosi csatorna holtágának régi hídjára ment, ahonnan elgondolkozva nézte az alkonyatban álmodozó messzi erdőségeket, s ahol egy barna hajú, különös illatú leánytól emlékebe kapott kicsiny pipáját szívogatta, amitől szeme könnybe lábadt s torkát kaparó érzés fojtogatta, és amitől egyszerre zsongást, majd furcsa neszeket vélt hallani valahonnan távolról, az eltűnt, elsüllyedt, az elmondhatatlan és ugyanakkor leírhatatlan időből, melynek egyetlen bizonyos értelme az elmúlás (még inkább a változás, gondolta Szindbád), zsongást és neszeket, amik arra ösztökélték, hogy egy utolsó utazásra induljon, azon tűnődve, hová járnak az új költők, merre tanyáznak, vannak-e egyáltalán, s ha vannak, vajon mi fáj nekik, fáj-e egyáltalán valami, egy sokszor megtett, valójában azonban soha meg nem kísérelt utazásra, mígnem oldalt hajtott fejjel, valamilyen delejes révületben, édes, ópiumos álomba merült, mint aki sok hányattatás és bolyongás után végre hazaért. – Nem segít semmi – gondolta borúsan -, végül mégiscsak írni kell valamit.

S a kisvárosi kávéház felé vette az irányt, lassan, tűnődve.

II.

Szindbád máskülönben csupán homályosan ismerte Balladi Nettát. Annyit biztosan lehetett róla tudni, hogy az Árnyas utcai szobormíves udvarával átellenben állt a házuk. Az a ház, amelyikkel szemben a kontyos Teca néni lakott, akihez Szindbád egy időben sűrűn átszaladt testvérével, és hangosan dörömbölt a zöldkerítéses kapun, amíg Teca néni ráérősen ki nem csoszogott, hogy aztán az üveges verandára vezesse őket, ahol fonott kosárban illatozott már a friss kenyér, a Zsarnóczay pék puha kenyere, zsenge liszttel meghintve

a durcáján. Az a ház, amelyikben Kamilla, a pattanásos arcú barna lány, Szindbád ifjúkori társa lakott egykor, akinek szülei nutriát tenyésztettek az udvarban, s kapcsolatuk utolsó hónapjaiban Szindbád – ifjú poéta – mind gyakrabban gázolt térdig a szennyes lében a riadt állatok közt, és azt érezte, hogy büdös van, Kamilla, aki egyik napról a másikra eltűnt, felszívódott az időben, s akit Szindbád egy alkalommal rózsával lepett meg Anyák napjára, és akiről egészségtelenül sokat ábrándozott, évekkal később is, amíg más leányok kezelőjét gyűrögette és harapdálta, kap-e virágot Anyák napjára, mert Szindbád akkoriban már a világtól elvonultan, magányosan élt, s csak az anyákat tisztelte, és csak olyan nőnek csókolt kezet, akinek keze fogásán a lág, a mosószappan érdességét érezte, akinek keze fogásán érzett, hogy pelenkát is mosott életében, s nem állja gumikesztyű nélkül, személyesen sulykolni és mosni a szeretett férfi szennyesét. Csak az anyákat tisztelte Szindbád, nem is lehetett hát senkije, és egyre sűrűbben sóhajtózott (*nem segít semmi*), mert egész szívvel menthetetlenül és reménytelenül abba a bizonyos házba vágyott vissza.

Szindbád, a hajós, napjában többször elkerekezett Balladi Nettáék előtt, a nutriás házra azonban nem ismert rá. Ami feltűnt, hogy zsúpfedeles a garázs, és hogy a padlástetőn ködösen ég egy lámpa, mindig, örökké, akkor is, amikor Szindbád hajnaltájt hazafelé vette útját a kisvárosi kávéházból, és akkor is, amikor Teca nénit utoljára látogatta meg, és az üveges tornácról lopva figyelte, mikor tűnik fel az őzikeszemű Balladi Netta tüneményes alakja a mázolatlanul hagyott szürke falak árnyékában. Szindbád ekkor megállapította, hogy Balladi Netta – a tagadhatatlan egyezések ellenére – nem fogható Kamillához, a pattanásos arcú barna lányhoz, egyáltalán: senkihez sem mérhető, de tisztába, bár-hogy is próbálkozott, nem jött vele. Rendületlenül írogatta verseit, miközben féltetten őrizte azokat, amelyek egykor – ellentétben a rideg fővárosi szerkesztőkkel – olyannyira tetszettek Kamillának, a pattanásos arcú barna lánynak, Balladi Nettának azonban (egyelőre, gondolta Szindbád) kevésbé.

III.

A kisvárosi kávéház látogatóinak együvé tartozását kiváltképp az szilárdította, hogy a maguk módján valamennyien művészek voltak, ámbátor akadt, akiről ez sohasem derült ki. Valamennyiükben közös volt, hogy leginkább Balladi Netta miatt tűntek itt fel, és hogy mindnyájan rendszeresen, hosszan elgondolkoztak rajta, de a szilvapálinkás demizsonon túl csak ritkán jutottak, noha próbálkozásaik nem nélkülöztek minden eredményt. Ezelősen küldözgették kézírataikat a főváros felé, hétvégeként pedig lázasan vitatkoztak a művészet mibenlétéről, rendszerint éjfélig – onnantól kezdve másról vitatkoztak, másképp, és ilyenkor ritkán mutatkozott közöttük egyetértés.

Szindbád, aki korábban mindennapos látogatója volt a kávéháznak, a társaságot is csupán homályosan ismerte. Minthogy rendszeresen ivott, nem volt mindig biztos benne, ki kicsoda, de ez nem is volt baj, az illetők sem voltak mindig biztosak, hogy kicsodák. Ők is rendszeresen ittak.

Szindbád éppen úgy Balladi Netta miatt tért be ide, mint a többiek, és gyakran megesett, hogy összetévesztették valakivel, miként az is megesett, hogy ő tévesztett össze másokat. Ezt – színleg – kölcsönösen nem vették zokon. Összekocogtatták üvegeiket, és ki-ki ment tovább a maga kifürkészhetetlen útján, legbelül azonban mindőjüket létundor és gátlástalan érvényesülési vágy hajtotta, amely arra sarkallta őket, hogy rendre Balladi Netta nyomában legyenek. Némely abszintes hajnalokon Szindbád szégyenszemre izzadt a féltékenységtől, és a friss munkáit firtató kérdésekre többnyire azzal válaszolt, hogy tegnap csupán három esszét írt, hozzá két könnyebb verset, azonkívül sietve felskiccelte egy vélhetően több kötetre rúgó regény alapmotívumait, és élvezte, ahogy a kérdező szája nagyra nyílt a csodálkozástól, s vagy nyál folyt belőle, vagy vízzel hígított rizling, mire kinyögte, hogy az igen!, amit Szindbádnak jó volt hallani, hiszen maga is bűnös volt, akár a többi: nem egyszer előfordult, hogy mások készre tisztázott költeményét véletlenül leöntötte egy kanna borral. Ezt – színleg – úgyszintén nem vették zokon.

A kávéház már zúgott, a zaj a karzaton egyre erősödött. Minden asztal, minden fülke el volt foglalva.

Mind-mind megérkeztek.

Mindjárt az első, akibe Szindbád belebotlott, Fuksz volt, az alamuszi rocker, aki egy éjszakán, miután barátnője háromszor hagyta faképnél és háromszor tért vissza hozzá, majd egyszer s mindenkorra hátat fordított neki, több liter meggybort hajtott le a kávéház udvarának hatalmas tölgye alatt, azután eszeveszett táncba kezdett az összetolt asztalokon, majd torkon ragadta a felfortyant csapost, végül sírva rohant el, és táncát az országúton, kamionok között folytatta, és akit azon az éjszakán bilincsbe verve vittek el ismeretlen helyre ismeretlen, egyenruhába öltözött emberek, Fuksz, aki soha nem írt verset Balladi Nettához, mert prózát írt hozzá, és prózáját Deep Purple vendégszövegekkel tűzdelt teli. Nyomban szembetűnt a sarokban kucorgó Berényi, aki rendszeresen publikált egyetemi lapokba, mert ez a csajoknál bejön, Balladi Nettát azonban nem olyan fából faragták, amiért viszonya Berényivel nem volt jónak mondható, de itt poharazott Keserű is, aki szerette az étcsokoládét, és itt Zsótér, aki nem, mert ő Balladi Nettát szerette, menthetetlenül, de esetükben ez sohasem vezetett vitához, sokkal nehezebben jutottak dűlőre abban a kérdésben, miszerint: *Kosztolányi vagy Karinthy*.

Itt birizgálta puskacsövét Waldner, a természet szerelmese, aki rendszeresen invitált lányokat a kisvároson túli erdőségbe, vadlesre, s a kávéház mosdójának tükre előtt *Ki ne csókolózna egy őzzel?* című versét szavalta, és itt ábrándozott

König, a szótlan medievista, aki albrétében több alkalommal lovagi viseletet öltött magára: szem helyén kilyuggatott üdítő kartonba bújtatta fejét, száj gyanánt citromot ragasztott, nyakig cipzározta bőrdzsekijét, s alsónadrágjába illesztett felmosórúddal kapaszkodott fel a háztetőre, a műholdas antenna mellé, várva, hogy valaki végre felfigyeljen művészetére, amit, úgy érezte, nem értenek meg az emberek, s többször panaszkodott, mennyire bántja, hogy lesajnálóan annyit mondanak rá csupán: hülye, és hogy Balladi Nettát is mindössze egy ízben volt módja hazakísérni. Itt róttá különös verseit Csengery, a pamutsálas, keménykalapos poéta, az izzó és sötét költő, aki egyetemi tanulmányait hagyta félbe, hogy majdani korok nebulói regényesnek találják életét, azonban elszámította magát, mert onnantól kezdve rendre anyagi problémákkal küszködött, s éjszakánként a kisvárosi csatorna holtágát átúszva – hitelezőit megkerülve – térhetett csak haza, Csengery, akinek szép, lángoló arcát az élet keserű, fájdalmas remekművé kalapálta, ráadásul sem életében, sem halálában nem találkozni tankönyvekben a nevével, és itt hepciáskodott Herényi, a tojásfejű klasszika-filológus, aki *A mítosz mint olyan* címmel írt önnön recepcióesztétikai nézeteitől hemzsegő szerelmes feljegyzéseket átejtett barátnői csillapítására, és akinek felolvasásait hamar elunta a hallgatóság, s végül már csak magának olvasott fel, érzékeny lelkében megnyugodva, hogy Balladi Netta is a közelében tartózkodik, bár többnyire tévedett, mert Balladi Netta mindenütt ott volt, következésképp egy helyen nem lehetett.

Szindbád a kávéház karzatának aljában foglalt helyet, szemközt a falra aggattott tükörrel, amely alatt Balladi Nettának tartottak fenn asztalt. Tornáztatta fázós ujjait, tekintetét körüljáratta a gyengén világított helyiségben.

Papírt vett elő, erősen koncentrált.

Mert a sarokasztalnál görnyedt Takács, aki *A nő eljön, délután háromkor* című némafilmjének forgatókönyvét olvasta, immáron rongyosra, s a mű ope-rett változatán törte a fejét. A hátsó bokszok egyikében az álmos Gusztáv fészkelődött, a fiatal ügyvédbojtár, aki csupán hírből ismerte Balladi Nettát, mert inkább Freud iránt mutatott érdeklődést, és hosszasan tanította csókolózni a közeli gimnázium pillangóit a kávéház legsötétebb zugaiban, akikkel még azon az estén örök hűséget fogadtak egymásnak, hogy útjaik már a következő héten végleg szétváljanak. A pultnál épp Bertalan hangoskodott, a sövalié, aki provençe-i lovagruhában fényképezette le magát, tórral az oldalán, amint zongorázik, és aki tekintetével minduntalan Balladi Nettát kereste, s mihelyt megtalálta, sziszegve kacagott, dévajul, és annyit mondott csupán: *déjà vu*, majd Balladi Netta válla fölött állhatatosan nézett a semmibe, mialatt egy göndör tincs a gyönyörtől kábultan alélt széles homlokára, de szokásos asztalánál tűnődött Spiegel is, aki szerelmi bánatában öngyilkos lett, azonban ki-derült, hogy álmodik, amiért – hálából, hogy visszanyerte életét – pánikszerűen újraforgatta a *Dallast*, majd három nap alatt lefordította Heine Henrik

összes versét, tükörfordításban, s az antológiának – tévedésből – a *Mint egy állat, olyan vagy* címet adta, a kiadó azonban elnézte a félrefordítást. Rajtuk kívül itt volt Jácint, aki *Ni csak, ki beszél!* címmel jelentetett meg a helyi irodalmi lapban átütő sikerűnek szánt irodalomelméleti szöveget, melyben a narrátort egyszerre féltékenyen megszakítja a szerző, mire a főhős, aki addig a mesélő, sub rosa azonban a kontextus iránt árult el érzelmeket, egy mellékajton át sértődötten távozik, és hirtelen olyannyira egybeszövődnek a szálak, hogy senki sem tudja, mi van, végül a primer szerző megtébolyodik, Jácint, akit e tanulmánya dacára messze elkerült a dicsőség, noha munkájából később filmet forgattak. Mellette Fehér törte a fejét, a széplelkű, aki zseniálisnak érzett verssorát – *S ha a mennyeknek országa nem jön le a földre majd érte megyünk mimagunk* – igyekezett strófába illeszteni, de sehogyan sem boldogult, és társai a háta mögött Balladi Nettáról sugdolóztak, Fehér, akinek meggyőződése volt, hogy a Múzsának örökké sanyarú a sorsa, mivelhogy hűtlen tányérnyalói kizárólag csalódások után keresnek nála gyógyírt. Itt verte a lapokat Iván, a képviselőjelölt, aki szabad idejében disznótorba járt gyönyörködni, és aki *Nyikita, a bérgyilkos* címen írt monográfiát, melyben az egykori párttitkár eladdig ismeretlen arcát mutatta be, és itt akadékoskodott Torma, a megvesztegethetetlen szerkesztő, aki mindannyiszor csípős cinizmussal utasította vissza a kéziratot, ha soknak találta benne a kötőszót, és aki maga is írt, regényt meg novellákat, de verseket is, mígnem papirosán egyszer csak felláztak a kötőszók és a segédigék, és forradalmi nézeteiknek az ábécé valamennyi betűjét megnyerték, és Torma inkább szerkesztőként ügködött tovább.

Valamennyi arc ismerős volt Szindbád számára, valamennyi arc ismerős, régtől fogva ismerős, mégis újnak és ismeretlennek tetsző, egyszerre rokon és egyszerre titokzatosan idegen, valamennyi, ahányat maga körül látott.

Oldalt hajtotta fejét s folytatta az írást. Estére végezni akart.

Hiszen itt volt még Pósa, aki meztelenül szeretett szerelmeskedni, és itt Venter, aki ruhában, de a fürdéssel és a dinnyeevéssel is hasonlóképp álltak – nem is értették meg egymást sohasem. Mert itt volt Zachar, a szolgállelkű novellista, aki Szomoryt és Szomaházyt olvasott, bár néha – gyenge névmemóriája okán – nem tudott különbséget tenni kettejük között, Zachar, aki Balladi Nettát titáni porcelánbabának képzelte, sátoros hajjal, tussal festett szemöldökkel, és itt Geréb, aki másképp, de szigorúan titkolta, hogyan, azt azonban beismerte magáról, hogy tehetségtelen – ezért inkább csak ivott.

Itt volt továbbá Bereki, aki az antik irodalomban lelte örömét – fordítva ez nem volt igaz –, s aki maga is próbálkozott, de verssorai végén rímek helyett rémekkel élt, s aki megvetően figyelte a Balladi Netta körül fullánkjukat fényesítő méhek módjára zsongó tömeget, miközben sápadtan arra gondolt, mit szólna mindehhez Horatius. Itt hajtotta le szokásos fröccsét Bácsmezei, a meg nem értett prózáiró, aki félállású utcaseprőként kereste a kenyérét, de kézbesí-

tőbicikliről álmodozott, amiért összegyűjtött leveleivel nap mint nap felkereste a kisvárosi kávéházat. Itt volt Schreiber Tóni, aki Móriczot olvasott, és aki novelláiban a felsorolásokat rendre külön bekezdésekbe tördelte, ami több helyet foglal el, jóllehet *a művészet szempontjából kizárólag az alázat számít, a prémium nem*, itt Bajnóczy, a történész, aki *Brutus és a márciusi ifjak* című történelmi regényét féltette a cenzúrától, ugyanakkor itt volt Pócs, a festő, Zöldi Laca, a bűnöző, Lajos bácsi és a Báró, a hallgató Kerekes is, és itt Gácsér, a fűtő, gyűrt arcú, tökéletesen béna agyú férfi, Balogh, a jobbhátvéd, néhány konyhalegény, Bólya, a matróz, Hertelendi, a szakács, ívelt szemöldökű, asszonyos kézmozdulatú krapek, és itt Vajai, a tejporgyáros melós, akiknek semmi, de semmi közük nem volt Balladi Nettához, s nem is foglalkoztak vele különösebben, az egy Pócsot leszámítva.

Mindannyian itt voltak, és mindannyian mindennek bele akartak hatolni az értelmébe, ezért minduntalan Balladi Nettához fohászkodtak, mindegyre Balladi Netta kegyeit keresték. Ezt, ajkán alig látható ironikus mosollyal Szindbádnak sem volt nehéz megállapítania, aki időnként felemelte fejét, enyhe undorral körbetekintve a társaságon, majd oldalt hajtott fejjel folytatta az írást.

Mert itt volt még Petőrovcis is, a transzvesztita, aki elméleti munkáiban a transztextualitás kérdéseit boncolgatta, s minthogy kétszínű természete miatt önkéntelenül bűnösnek érezte magát, fejében egy a hypotextualitást vizsgáló tanulmány alapjai is körvonalazódtak már. A kávéház macskaköves udvarán andalgott Bach Lőrinc, akinek nevéhez terjedelmes regény fűződött, Danielle Steel modorában, melyben a főhős egy hangulatos patak partján elgondolkodva arra a következtetésre jut, hogy a boldogság csak átmenet, közzjáték, talán nem is egyéb, mint a szenvedés hiánya, ezért tűnődve hallgat, végül mélyen magába fordul, olyannyira, hogy barátai másnap csupán hült helyét találják. Itt hóbörgött Wechsler, aki Kantot és Szilvási Lajost olvasott, francia eredetiben, jóllehet egy szót sem tudott franciául, és itt Menyhárt, aki ezzel szemben punkzenében utazott, ugyanakkor németül és angolul olvasott, Puskin és Lermontovot, s száraz nefelejcsset hordott szíve fölött, biztosítóúttal rögzítve mellbimbajához, de itt bóbiskolt Mérei is, a vak költő, a hexameter hősza, aki két hosszabb verset írt, ám egyiket sem Balladi Nettához, pusztán ön maga szórakoztatására, Mérei, aki ritkán tartózkodott hajnalokig a kávéházban: jobbnak látta időnek előtte kereket oldani, nem lévén képes szemet hunyni az állandó zshivaj felett.

Itt volt Bóna, a kinevezett strukturalista, aki gyermekkorától csontvázakat rajzolt – mást nem tudott –, s valahányszor befejezett egy művet, hosszan szemlélte, és látta, hogy ez jó, ebbéli véleményének pedig rögvest hangot is adott, igaz, maga sem tudta, miért. Itt hancúrozott Kresák, az abszurd realizmus kisvárosi mestere, kinek fő munkájában a hős fűnyíróval a hóna alatt tér be egy bankba, ahol alig hallhatóan köszön a tisztviselőknek, mire egy alkal-

mazott, a biztonsági őr segédletével, távozásra szólítja fel, ezért az utcán fennhangon méltatlankodik és revolverrel fenyegeti a járőkelőket. Itt talált megnyugvást Stritz, a leendő pedagógus, aki ugyancsak gimnazista lányokkal ismerkedett, s az együtt töltött éjszakákat követő libabőrös reggeleken Grecsó Krisztián *Angyalkacsinálás* című verseskönyvét hagyta maga után, okulásul, vagy Mágus, a filmrendező, aki rövidfilm forgatását tervezte, melynek hőse, Gaius Coitus Semper egy hűvös szeptemberi éjjelen ráébred arra, hogy ő más, ezért melegebb éghajlatra kívánczik.

Itt volt az acélos Wesselényi, a helyi kajak-kenu bajnok, akit eredményei folytán rendszeresen a Noé becenévvel illettek, s aki felkarján a bicepszet hullámoztatta, ha Balladi Netta a közelben tartózkodott, és Wesselényi mindig hullámoztatta felkarján a bicepszet. Ide járt álmodozni Dékány, aki Agatha Christie-t olvasott, és akinek egyetlen novellájában a főhős, a többszörös apagyilkos Miller gonoszul kavargatja az őzpörköltet egy szövetkezeti összejövetelel, mert előzőleg valaki azt kívánta, hogy kavargassa a őzpörköltet az, akinek két anyja van, és Millernek – ő, nyomorult élet! – két anyja volt. Itt költötte el vacsoráját Rácz, a féllábú tornatanár, aki harminc márka fejében ingyen fekvőtámaszozott az utcán, és itt Gedeő, a felfuvalkodott esszéista, akinek ez meg sem fordult a fejében, ellenben *Valagad, uram, azt mutasd meg!* címmel a honfoglalás korában játszódó rockoperát jegyzett, melyben a híres író, Bródy J. Sándor és fia, a néma Levente gigászi küzdelemben kényszeríti térdre az ellent, minek következtében maguk maradnak a csatatéren, és vadul marakodnak a Konczon.

Itt volt Tenkei, a lelkész, aki rendre a karzaton foglalt helyet, a tükör közelében, és – nehogy elkerülje Balladi Netta figyelmét – hangos szóval bizonygatta: ha valaki öt percig beszél neki okosan, hogy térjen át a mohamedán hitre, annak beveri az arcát, itt Garren, aki elegáns szövetzakót viselt, feszes csokornyakkendővel, és *Az átkozott* címen jelentetett meg dokumentumregényt, melynek főhőse, Márai Sándor annyira gögös, hogy önmagához is csak ünnepnapokon szól, akkor is csak a tükör előtt, és akkor is csak annyit, hogy *az istenit, de kurva jól nézek ki*, és itt Fenyő, akinek *Amikor a fagyalt kihűl* című prózáját a napokban küldte vissza a *Tiszatáj*.

Itt voltak mindannyian, senki se hiányzott, a kör bezárult, a világ, tette le tollát Szindbád, kiteljesedett.

Balladi Netta is itt volt.

Úgy tűnt, nincs is életben: márványfehér műremeknek tetszett. Őzike-szeme barna volt és fényes. Ahogy mindig, örökké, egymagában ült, hol a tükör alatt, hol a karzat aljában, ahol Szindbád is helyet foglalt, hol a pultnál, hol a mellékhelyiség keskeny ajtaja mellett, hol a kávéház udvarán, a hatalmas tölgyfa tövében – mindenhol megfordult, de láthatóan senkivel nem kívánt szóba elegyedni. Jobbára a csenevész, zselézett hajú kölkök nyaggatták, akik

egy idő óta rendszeresen feltűntek a kisvárosi éjszakában, s akiktől lehetetlen volt Balladi Netta közelébe férkőzni, és akikre Szindbád nap nap után fokozódó utálattal tekintett.

Hogy Balladi Netta becserkészhetetlen, a kisvárosi kávéház soha nem lohadó lelkesültségű alkotói kivétel nélkül régen belátták már, ugyanakkor kivétel nélkül régen belátták azt is, hogy a pillanat, az a megmunkált, megművelt és beérett pillanat, mikor a kétségbeesés és undor odáig fokozódik, hogy öklödniük kell, s ekkor kiszakad majd belőlük minden, ami fontos és lényeges, és az is, ami nem fontos és nem lényeges, a pillanat, mikor igazán szükségük lehet arra, hogy Balladi Nettát szóra bírják, a pillanat – öklödtek bár eleget – még nem érkezett el, és hogy Balladi Nettának – történjék bármi – egyelőre nem lehet, de talán nem is érdemes megmondani. Belátták és kivétel nélkül bánták ezt, ám szomorkodásuk az idő előrehaladtával fokozatosan oldódott, s éjjél elmúltával jobbára meg is feledkeztek róla. Valódi művész nem provokál és nem vitatkozik. A valódi művész törődött – és éjjél után mind-mind törődöttek voltak már.

Valamennyien itt voltak tehát, és Szindbád most is ott ült közöttük, hallgatta duruzsolásukat, szavaik zsongását, mely gyakran szenvedélyes üvöltözésbe, öblös vitatkozásba csapott át. Szindbád, minthogy maga is író volt, ennélfogva Balladi Netta kegyei számára sem voltak közömbösek, önámítóan arra gondolt, hogy e lehetetlen, erőlködő zsidvásár, különösen a csenevész, zselézett hajú kölkök miatt szánalmat érez Balladi Netta iránt. Megbánta már, hogy bejött, s miközben lassan ocsúdott abból az aluszékony önkívületből, mely mindig megejtette, mikor írt valamit, s miközben arra gondolt, hogyan lehetne innen kiszabadulni, észrevétlenül, maga Szindbád sem tudta, mikor, hogyan vagy miért, betelt a papír.

IV.

Hazafelé menet, a sarkon, a kisvárosi csatorna holtágától nem messze, egészen pontosan az Árnyas utcai szobormíves udvarával átellenben lévő ház előtt, a mázolatlanul maradt, kísérteties sűrke falak árnyékában, a ház előtt, amelyikkel szemben a kontyos Teca néni lakott, akihez Szindbád egy időben sűrűn átszaladt testvérével, a ház előtt, amelyikben Kamilla, a pattanásos arcú barna lány, Szindbád ifjúkori társa élt egykor, akiben sosem lehetett csalódni, csupán egyszer, de akkor nagyon, akkor felejthetetlenül, és akinek szülei az udvarban nutriát tenyésztettek, a ház előtt, amelynek egyik rejtélyes szobájában egy ideje már Balladi Netta hajtotta álomra fejét, és amelynek padlástetőjén ködösen égett egy lámpa, mindig, örökké, akkor is, amikor Szindbád – ifjú poéta – a szennyes lében térdig gázolt a riadt nutriák között, és azt érezte, hogy bűdös van, akkor is, amikor utoljára látogatta meg Teca nénit, s utoljára

evett az illatos friss kenyérből, a Zsarnóczay pék puha kenyereből, és akkor is, amikor hajnaltájt hazafelé vette útját a kisvárosi kávéházból (és akkor is, amikor nem), a ház előtt, a sarkon egy utcai lányra lett figyelmes az erősödő hóesésben.

Márványfehér hajkoronája eltakarta arcát, csupán szeme ragyogása látszott, homályosan. Megszólította Szindbádot, szeme ide-oda rebbent.

Szindbád visszahőkölt.

A kávéház lármája, mely hosszan elkísérte, egyszerre megszűnt. A hó csilapíthatatlan bőséggel szakadt, és halottnak tetszettek a kisvárosi házak.

Csönd lett.

Szindbád cipője alatt idegesen roppant a hó.

- Elmegy? - riadt föl a lány.
- Talán - felelte Szindbád, megtorpanva a csodálkozástól, hogy magázzák.
- Mi az? - szólalt meg újra a lány.
- Semmi - válaszolta Szindbád, és - hálából, szánalomból, nem tudni - befogódzott a kezébe és a bundájába.

